

el însuși dreptul de a inventa mituri. **Jerfa** lui Alexandru Sever se adaugă la fondul de profunzime al pieselor de dinaintea ei, scrise — toate — cu ochil și cu pana eternității”.

Așadar, noua stagiune a cenaclului de dramaturgie al revistei **Teatrul** a debutat cu un succes evident, ea urmînd să continue atît cu prezentarea lucrărilor unor autori consacrați, cît și cu lansarea unor debutanți de talent.

N-am vrea să încheiem, însă, această cronică, înainte de a remarca interesul, dăruirea și harul cu care actrița **Anca**

Neculce s-a apropiat de personajul interpretat (**Ella**), confundîndu-se pînă la identitate cu el și realizînd astfel o adevărată creație scenică. Ceea ce le-ar fi stat la îndemîna tuturor celorlalți interpreți. Așa cum au dovedit-o, de altfel, de-atîtea și-atîtea ori. Dar — am învățat încă o dată chiar și din noua noastră ședință de cenaclu — totul în lumca asta e perfectibil. Chiar și bunele texte dramatice! Chiar și jocul marilor actori!

Ștefan DIMITRIU

Cercul de critică și teorie teatrală

Întîlnire cu Dostoievski

Cea de-a doua ședință de lucru a cercului de critică și teorie teatrală a marcat debutul în critică al studentei în anul IV la Facultatea de Filologie **Mihaela Burda**. Studiul prezentat spre discuție a constituit pretextul unei întîlniri cu **Dostoievski**, cu opera sa privită ca punct de plecare al romanului modern, dar și ca interesantă formulă a coexistenței dramaticului cu narativul, după cîm va încerca să demonstreze autoarea. Studiul, conceput ca o polemică cu **Bahlin**, constituie, după părerea noastră, și nu numai, după cum se va vedea, o importantă ridicare de probleme privind statutul romanului modern și geneza dramei moderne, cu cei doi nordici în frunte: **Ibsen** și **Strindberg**.

După citirea textului gheața a fost spartă de întrebarea **Mihaelei Irimia**, lect. dr. la catedra de engleză a Facultății de Filologie, referitoare la o problemă de terminologie pusă de lucrare.

Întrebarea s-a dovedit a fi un pretext al discuțiilor, căci au mai intervenit, cu păreri autorizate pro sau contra, ca într-un veritabil duel ideologic: autoarea, cu unele precizări, **P. C. Chitic**, **Ion Cristoiu**, **Ioan Cristescu**, **Mihaela Irimia** re-

marcă în continuare densitatea lucrării, claritatea redactării, dovadă a clarității gîndirii, apreciînd ca vast titlul („**Tehnica dramatică în romanul dostoievskian**”). **Nerăbdător**, **P. C. Chitic** aseșiază adunarea cu o afirmație tranșantă: „Nu cred că acest studiu privește teatrul, nu aparține lumii teatrale”, deși prin ceea ce va demonstra ulterior el aduce argumente în favoarea studiului. Mărturisind o încercare de dramatizare a **Demonilor**, **Paul Cornel Chitic** îi propune autoarei să încerce experiența dramatizării pentru a simți distanțările de **Bahlin** și a înțelege conexiunile cu dramaturgia modernă, cu tipul de personaj modern, personajul mozaic, în căutarea autorului. Cît privește problema dramaticului și mai ales a dramaticității și în arta plastică, dă exemplul criticul, se simte nevoia îmbogățirii cu desfășurarea în timp, adică cu teatralitatea.

În studiul de față vorbitorul admiră duelul ideilor, aplaudă încercarea autoarei. „**P. C. Chitic** a avut dreptate”, va spune **Paul Tutungiu**.

El continuă arătînd că autoarea ar fi trebuit să decodeze unele nuclee conflictuale, să restrîngă aria exegezei la cîteva elemente, să încerce a le exemplifica pe text. Ar fi fost necesară o mai mare cla-

Acțiunile revistei „Teatrul”

rificare a diferențelor între conflictul de tip narativ și cel dramaturgic și de asemenea ar fi fost de dorit și altceva decât raportarea și intrarea în polemică cu Bahtin. Să nu uităm însă că un critic este original numai atunci când citează — au spus înaintașii — (n.n.). O mai mare atenție ar fi trebuit acordată terminologiei și chiar titlului, care, așa cum este, e prea neutru.

Criticul salută prezența în cerc a autoarei, explică și subliniază rolul formativ al cercului și îi recomandă, conform unor preocupări mai vechi ale Domniei sale, încercarea de a se apropia de dramaturgia românească.

Victor Parhon cere „să judecăm ce ni se oferă, nu ce am fi dorit noi și ce presupunem noi“. Este un studiu onest, doct, care a încercat în această variantă niște delimitări, delimitări care au în fond un rol formativ recunoscut. Acest studiu ne recomandă, după părerea Domniei sale, un om de cultură în formare, și în acest sens ar fi fost de dorit să se întrezărească în mai mare măsură punctul de vedere personal. Criticul e convins că demersul exegetic al Mihaelei Burda e doar un nucleu pentru aprofundări viitoare, deci să așteptăm cu încredere.

Tinărul critic Bogdan Popescu subliniază cu impetuozitate că ne aflăm în fața unei ipoteze și „pornind de la ideea aceasta constatăm că ceea ce ne propune colega noastră e o încercare de a privi materialul românesc altfel“. „Un prim merit este chiar acesta, de a fi gândit tema mai repede decât noi, iar rigurozitatea demonstrației, coerența lucrării ne fac să întrevădem formația unui critic de tip special.“

Cu înalt spirit didactic, profesoara și cercetătoarea Andreea Vlădescu-Lupu ne propune să medităm la problema încrederii acordate tinerilor: „să-i așteptăm să se exprime“. Crede că titlul este prea general, dar subliniază că în același timp „este vorba de demonstrarea unei dramaticității de substanță, chiar dacă, după cum s-a observat aici, autoarea ar fi trebuit să se oprească la câteva cle-

mente. Apreciez ceea ce s-a realizat; este un punct de plecare pentru autoare, dar și pentru noi.“

Organizatorul cercului, criticul Constantin Radu Maria, consideră tema prea vastă.

Lucrarea este, cum spun germanii, o prolegomena, nu o privire amănunțită. Criticul primește acordul adunării de a citi trei pagini din *Frații Karamazov*, pentru a demonstra existența scenelor care au hic et nunc-ul dramatic. Scena citită este cea a sosirii la mănăstire a lui Feodor Pavlovici (tip teatral prin excelență), scenă analizată de Constantin Radu-Maria prin operarea unei diferențe în ce privește cuvântul în dramă și în roman. Dostoievski se relevă ca un maestru al utilizării, ca în dramă, a cuvântului provocator, diferit de expositivul cerut de roman.

Paul Tutungiu intervine din nou pentru a atrage atenția organizatorului că era binevenită prezența lui Dan Micu, ca regizor al unei dramatizări. Ideea e susținută și de Paul Cornel Cnitic.

Concluziv, Ion Cristoiu ridică problema formei lucrării, remarcând ținuta universitară, și semnalează unele lipsuri, de remediat în eventualitatea publicării, oprindu-se asupra atenției pe care Dostoievski o acordă spectatorului, a faptului că personajele au nevoie de spectacol și de public. Astfel, scenele tari au loc la baluri, la întruniri, confesiunile se fac de cele mai multe ori într-un cadru public. Vorbitorul salută inițiativa tinerei autoare și îi indică modalitățile de a îmbogăți studiul cu valențe publicistice.

În încheiere, Constantin Radu-Maria a făcut invitația pentru viitoarea ședință a cercului, ședință ce va avea ca temă un ghid asupra piesei *Acești îngeri triști* de D. R. Popescu.

Au mai participat: Doina Diaconu, Cristina Dumitrescu, Cezar Irimia, Dan Caragea, Sidonia Ariton.

Ioan VALERIU